

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2008, föstudaginn 13. júní, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Grétar Grétarsson, Gunnar Viðar og Hildigunnur Hafsteinsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 3/2008**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru **M**, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið **F**, hér eftir nefnt varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefnd 8. febrúar 2008 með kvörtun **A**, hdl., fyrir hönd sóknaraðila, dagsettri 5. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. febrúar 2008, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi hans, dagsettu 28. febrúar 2008. Var það sent lögmanni sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 5. mars 2008, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi lögmannsins, dagsettu 13. mars 2008.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 16. maí og 13. júní 2008.

II.

Málsatvik.

Hinn 1. júní 2006 gaf **B**, út skuldabréf nr. **C** til varnaraðila að höfuðstóli kr. 2.150.000. Með yfirlýsingu, dagsettri sama dag, tókst sóknaraðili á hendur sjálfskuldarábyrgð á láni, en lánið var jafnframt tryggt með 4. veðrétti í fasteigninni að **D**.

Í lánsúmsókn, sem var fylgiskjal með greindu skuldabréfi og sóknaraðili ritaði undir, er gert ráð fyrir helstu niðurstöðum greiðslumats um eignir umsækjanda, skuldir, ráðstöfunartekjur og greiðslubyrði. Er úmsóknin óútfyllt að þessu leyti. Neðst á skjalinu er greint frá því að ávallt sé skylt að meta greiðslugetu skuldara þegar ábyrgð viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Tekið er fram að hjónum og sambúðarfólki sé þó heimilt að leysa fjármálafyrirtæki undan skyldu til greiðslumats vegna ábyrgðar á skuldum hvors annars. Næst eru í skjalinu nokkrar fullyrðingar og er gert ráð að merkt sé við í fering fyrir framan hverja og eina eftir því hvort viðkomandi fullyrðing á við eða ekki. Snýr hin fyrsta að því að ráðgert sé að verja meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán umsækjanda hjá varnaraðila og hafi ábyrgðarmanni verið kynntar þær ráðagerðir. Önnur fullyrðingin snýr að því að ekki sé óskað eftir greiðslumati og hin þriðja að því að greiðslumat hafi verið framkvæmt og ábyrgðarmanni kynnt niðurstaða þess í samræmi við það sem þar greinir. Eru í þeim efnum tveir möguleikar og feringur sem merkja skal við eftir því sem við á. Fjallar fyrri kosturinn um að greiðslumat bendi til þess að umsækjandi geti efnt skuldbindingar sínar, en hinn síðari að

niðurstaða greiðslumatsins bendi til að svo sé ekki, en ábyrgðarmaður samþykki eigi að síður að gangast í ábyrgð. Ekki er merkt við í neinum ferningi í þeirri lánsúmsókn sem sóknaraðili ritaði undir sem ábyrgðarmaður.

Vanskil urðu á ofangreindu láni og var skuldin gjaldfelld eftir að skuldari varð gjaldþrota. Krafðist varnaraðila greiðslu skuldarinnar hjá sóknaraðila með bréfi, dagsettu 21. janúar 2008. Áður hafði lögmaður sóknaraðila óskað eftir því með bréfi til varnaraðila, dagsettu 20. desember 2007, að ábyrgðarskuldbinding sóknaraðila yrði felld niður. Ekki verður séð að því hafi verið svarað skriflega.

Málinu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 5. febrúar 2008.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að tekið verði til úrskurðar gildi nefndrar sjálfskuldar-ábyrgðar sóknaraðila.

Sóknaraðili kveðst telja að hann sé óbundinn af umræddri ábyrgðarskuldbindingu sinni þar sem ekki hafi farið fram mat á greiðslugetu skuldara, en slíkt hafi verið skylt þar sem fjárhæð ábyrgðarinnar var yfir kr. 1.000.000, sbr. 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Kveðst sóknaraðili ekki hafa fallið frá því að slíkt greiðslumat yrði framkvæmt. Telur sóknaraðili því að fella eigi ábyrgðarskuldbindingu hans niður. Hafi hann og heldur aldrei ætlað að gangast í slíka ábyrgð, heldur talið sig vera að rita undir skjöl tengd umræddri lánveitingu sem vottur.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili mótmælir því að hafa brotið gegn 3. gr. eða öðrum greinum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsetts 1. nóvember 2001, og telur samskipti sín við sóknaraðila samrýmast góðum viðskiptavenjum. Varnaraðili vísar til þess að í lánsúmsókn komi fram að umræddu láni hafi verið ráðstafað til greiðslu eldri skulda útgefanda skuldabréfsins. Þá komi þar einnig fram að greiðslumat hafi ekki verið framkvæmt. Hafi sóknaraðili staðfest þetta með undirritun sinni á lánsúmsóknina, svo og að hafa kynnt sér upplýsingabækling varnaraðila um sjálfskuldarábyrgðir.

V.

Niðurstaða.

Sóknaraðili samþykkti 1. júní 2006 að gangast í sjálfskuldarábyrgð til tryggingar skilvísunum greiðslum láns samkvæmt skuldabréfi nr. C, að höfuðstóli kr. 2.150.000, sem B, gaf út sama dag til varnaraðila. Fullyrðing sóknaraðila um að hann hafi talið sig vera að rita undir láns skjöl sem vottur er haldlaus, enda mátti honum vera ljóst hverjar skuldbindingar fælust í undirskrift hans.

Samkvæmt 1. mgr. 3. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsetts 1. nóvember 2001, ber fjármálafyrirtæki að meta greiðslugetu greiðanda þegar skuldaábyrgð eða veð er sett til tryggingar fjárhagslegri skuldbindingu, nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Í 3. mgr. 3. gr. er mælt fyrir um skyldu fjármálafyrirtækja til að meta greiðsluskyldu skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Hjónum eða fólki í óvígðri sambúð er þó

heimilt að undanskilja fjármálafyrirtæki frá skyldu til greiðslumats vegna ábyrgðar á skuldum hvors annars.

Eins og áður er rakið er hvergi merkt við í lánsúmsókn, sem sóknaraðili skrifaði undir, hvort greiðslumat fór fram eða ekki. Ekki virðist þó vera ágreiningur um að greiðslugeta nefnds **B**, hafi ekki verið metin áður en sóknaraðili gekkst í umrædda sjálfskuldarábyrgð. Samkvæmt framansögðu er ljóst að skylt var að láta slíkt mat fara fram vegna fjárhæðar skuldbindingarinnar, enda liggur hvorki fyrir að sóknaraðili og **B**, hafi verið í hjúskap eða sambúð á umræddum tíma, né, hafi svo verið, að sóknaraðili hafi undanskilið varnaraðila frá skyldu til greiðslumats. Verður varnaraðili að bera allan halla af því að slíkt greiðslumat fór ekki fram, svo og að ekki liggi fyrir hverjar niðurstöður slíks mats hefðu verið.

Skilja þykir mega málatilbúnað sóknaraðila svo að hann krefjist ógildingar sjálfskuldarábyrgðar sinnar. Hefur varnaraðili og ekki gert sérstakar athugasemdir við framsetningu kröfugerðar sóknaraðila eða lagst gegn meðferð málsins að öðru leyti. Með vísan til framanritaðs og að öðru leyti til 36. gr. laga um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga nr. 7, 1936 verður að fallast á að ógilda beri umrædda sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila, **M**, á láni samkvæmt skuldabréfi nr. **C**, að höfuðstóli kr. 2.150.000, útgefnu af **B**, til varnaraðila, fjármálafyrirtækisins **F**, 1. júní 2006, er ógild.

Reykjavík, 13. júní 2008.

Guðjón Ólafur Jónsson

Geir Arnar Marelsson

Grétar Grétarsson

Gunnar Viðar

Hildigunnur Hafsteinsdóttir